

Bevis for, at de have været villige til at sælge og at det ikke er deres Skyld, at det ikke er kommet til Salg, at bevare Retten. Udvalget kan saaledes ikke se rettere, end at Undringsforslaget dels er overflødig, dels gaar imod den Hovedgrundtanke, der ligger i § 2 af Loven af 19de Februar 1861. — Jeg skal derefter tillade mig med de høitærede Forslagsstilleres Indvilligelse at sige et Par Ord om Undringsforslaget under Nr. 14, saaledes som Udvalget har opfattet det, for en Begrundelse fra deres Side har fundet Sted. Forslaget gaar ikke ud paa at modificere Bestemmelserne i sidste Stykke af § 5, men at give en fuldstændig ny Regel i Stedet for den, som ved 2den Behandling blev vedtagen. De Herrer foreslaa nemlig, at Rettigheden for Godseieren ikke skal kunne gjøres gjældende med Hensyn til Gaarde, som bortfæstes, efterat denne Lov er traadt i Kraft; Forslaget gaar ud paa, at ved enhver ny Bortfæstning gaar den bortfæstede Gaard ud af Antallet og kan slet ikke komme i Betragtning med Hensyn til Inddragning af Bøndejord, og det maa jo erkjendes, at der saaledes vil gives en bestemt Regel for Rettighedens Bevarelse og Rettighedens Fortabelse. Jeg skal ogsaa meget gjerne erkjende, at Reglen udmærker sig ved Simpelt og Klarhed; men det forekommer Udvalget, at den staar i Strid med Grundtanken i Loven af 19de Februar 1861, og vi frygte for, at den i meget høi Grad vilde udbyde den endelige Ordning af denne vigtige Sag. Tanken i Loven af 19de Februar 1861 var ikke den, at Godseieren skulde kunne afvente Fæstledighed og da sælge, nei, det var, som jeg har tilladt mig at sige, tre Gange udtalt i den for Ørigt korte, men velstrevne Betænkning, at Godseieren skulde udbyde Gaardene til de nuværende Fæstere og deres Familier, og at disse Fæstere skulde gjøres til privilegerede Kjøbere, som kunde vente paa Grund af den Præmie, der var tilstaaet Godseieren, at erholde Gaardene paa rimelige og billige Billaar. Undringsforslaget under Nr. 14 gaar ud fra en ganske anden Opfattelse af Loven og Lovens Tanke, og det er Udvalgets Hovedgrund til ikke at kunne slutte sig til dette Undringsforslag. Jeg antager

det for ufornuødent særlig at omtale Slutningen af dette Undringsforslag, da den jo blot indeholder en ubetydelig Ændring i den foregaaende Bestemmelse. Med disse Ord skal jeg tillade mig at anbefale Udvalgets Undringsforslag til det høitærede Things velvillige Overveelse og Antagelse.

Strup: Det kunde jo ikke være Andet end tilfredsstillende for Forslagsstillerne, blandt hvis Tal jeg er, at den høitærede Ordfører erkjendte, at det af os stillede Undringsforslag i Virkeligheden vilde drive frem imod det, som man ønsker, nemlig Selveiendoms Fremme, og at det desuden udmærkede sig ved Klarhed og Simpelt i sin Affattelse; jeg veed ikke, om den ærede Ordfører derved indirekte vilde antyde, at det Modsatte var Tilfældet med de andre Forslag (Ordføreren: Dog ikke!) Den ærede Ordførers Hovedindvending, eller om jeg har opfattet ham ret, hans eneste Indvending imod dette Undringsforslag, var den, at det efter hans Formening stod i Strid med Grundtanken i Loven af 19de Februar 1861. Den ærede Ordfører hentebe paa dette Punkt saavel som paa flere andre sin Opfattelse af, hvad der var Grundtanken i Loven af 19de Febr. 1861, fra Udtalelser i Betænkningen eller muligvis endogsaa under Sagens Behandling. Det forekommer mig imidlertid, at man vilde gøre vel i at holde sig til Loven af 19de Febr. 1861, saaledes som den er affattet, saaledes som den fik sin endelige Affattelse og Vedtagelse, og saa drifter jeg mig til at paastaa, at det, som den høitærede Ordfører angav for at være Grundtanken i Loven af 19de Febr. 1861, § 2, findes der ikke. Denne Lov kjender aldeles ikke Noget til, at der som Betingelse for Erhvervelsen af denne Ret, skulde gjøres Tilbud til Fæsterne om at købe, den holder sig ganske simpelt og meget fornuftig til den Kjendsgjerning, om der er solgt til Fæsterne eller ikke; den forlanger heller ingenlunde, at der skulde være solgt en bloc, endfige at der skulde være gjort Tilbud til Alle; tværtimod, den inddeler jo endogsaa Salget sektionvis, den taler netop om hvert Salg af 9 Gaarde, og dersom man altsaa skulde udele Noget af Affattelsen af § 2 i Loven